

# Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Szechenyi tér 2. Telefonszám 124.  
Szerkesztésért felelős:  
ÖZV. DR. KISS PÁLNE.

Alapította:  
DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:  
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20 f  
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:  
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40 f

## Nehéz harcok Verdunért

### A németek folytonos előhaladása

Budapest, márc. 8

Orosz hadszíntér:

József Ferdinánd főherceg vezérezredes hadseregének harcvonalán a harci tevékenység tegnap is időnként élénkebb volt. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

Csend uralkodik.

Höfer, altábornagy.

Berlin, március 7.

Nagy főhadiszállás jelenti;

Nyugati hadszíntér:

A Maison de Champagne majortól keletre az ellenségtől visszafoglalt állásunk ellen franciák késő este ellentámadásba fogtak. A nyugati szárnyon meg kézigranátharc folyik egyébként a támadást simán visszavertük, hogy a Maast jobbra Cote de Taous a pfefferhegyhát és a Douaumont déli lejtőjére előretolt új állásokhoz a csatlakozást megjavítsuk a folyó balpartján, hat kilométer szélességben és több mint három kilométer mélységben rohammal ellenség állását Bethincourtól lefelé. Forges patak minkét oldalán Forger és Regineville falvak, valamint a Raben és a kis Cumires erdő magaslatai birtokunkban vannak. Franciáknak az említett erdő déli szélei ellen intézett ellentámadásait véresen visszavertük. Az elfoglalt állások védőseregének nagy része elpusztult, a sebesületlen markdványát ötvennyolc tisztet, 3277 főnyi légénységet elfogtunk, ezenkívül 10 ágyut és sok egyéb hadiszert zsákmányoltunk. Wövreben ellenséget Fresnes utolsó állásából is kivetettük, ott elfogott franciák száma 14 tiszt és több mint 700 főnyi légénységre emelkedett. Nehány géppuskát zákmányoltunk.

Repülőrajunk bombákat vetettek Verdunól nyugatra ellenséges csapatokkal telt helységekre.

Keleti hadszíntér:

Arcvonal több pontján visszautasítottunk orosz részleges támadásokat. A Ljachowitschi (Baranowicstól délkeletre) Lutminó közötti vasuti vonalat, a melyen erősebb forgalmat figyelünk meg, repülünk jó eredménnyel megtámadták.

Balkán hadszíntér:

Nincs ujság.

Legfőbb hadvezetőség.

## Az arad - csanádini drágább lesz az utazás és a szállítás

Május elsejéttől tervezik a díjemelést

Makó, március 8.

Egészen szerényen huzódott ma meg a vidéki lapok birrovatában az a makóiakat s csanádmegyeiket közelről érintő hír, hogy az arad csanádi egyesült vasutak igazgatósága a személy és áruszállítási díjakat emelni szándékozik.

A tervezett díjemelés már május elsején lépne életbe, szóval meglepetésszerűen éri Csanádmegye közönségét, mely kereskedelem és forgalma számára más utat nem talál, mint az arad csanádi egyesült vasutak vágányait.

Ez az újabb áremelés igen nagy sőt elviselhetetlen teher Makó és Csanád közönségére nézve. Jól tudjuk, hogy a tervezett áremelést a vasúttársaság mivel indokolja, — az általános drágasággal. Minden drágább, hát miért ne legyen az utazás és a szállítás is drágább. Csak hogy ezt a nagyfontosságú kérdést nem elég így megoldani s megmagyarázni.

Elvégre a vasúttársaságok nem olyanok, mint a makói hagymapiac tüzerei s kofái akik csak úgy derűre borura emelik az árakat. A vasuti díjszabások emeléséhez azt hisszük a kereskedelmi kormány-nak is van valamelyes köze. Már pedig ha köze van, akkor nem szabad tűnnie, hogy egy termékeny nagy vidék egész kereskedelmét s forgalmát megbéklyozzák az áremeléssel.

Makó városának s Csanádvármegye törvényhatóságának fel kell emelnie a szavát minden illetékes fórum előtt, ezen tervezett díjemelés ellen. Ha az állam nem emeli a vasuti személy és áruszállítás díjait a saját vasutain, nem szabad tűnnie, hogy az arad csanádi ezt megtegyje.

Dehát elére a makóiak és a csanádmegyeiek tiltakozása odáig? Vagy pedig már egy kész s befejezett dolog előtt állunk?

Akárhogy áll is a dolog tiltakoznia kell a városnak és a törvényhatóságnak ez ellen az áremelés ellen, mert ez oly újabb

megadóztatása a közönségnek, a mely, — minthogy az utazás — ma már nem fényezés, hanem szükséges dolog — éppoly kihívja a közönség feljajdulását, mint akárminő más közszükségleti dolognak indokolatlan megdrágítása.

Makó város és Csanádvármegye tiltakozásának nem szabad megkésnie s ha már nem lehet megakadályozni ezt a legujabb drágaságot legalább valamivel mérsékeljük ezt a legfrissebb árdágulást.

## Megkezdődött a böjt

A nem hivatalos böjt már régóta tart

Makó, márc. 8.

Március nyolcadikán tartotta fölvonulását hamva ószerda s közben a farsang elmúlását jelző meghozta a hosszabb ideig tartó hivatalos böjtöt. Ez a kalendáriumi koplalás persze nem sokat jelent, különösen pedig a szegény emberekre és így a fixizetősüekre nézve, akik körülbelül másfél év óta tartanak szoros viszonyt a böjttel, talán arra sem emlékezve, hogy milyen ize van a husnak.

A most kezdődő vallásos böjt semmiféle feltűnést sem fog kelteni, mert a hustalan napok már alaposan megtörték a jeget és mert a drágasság arra is megtartotta az embereket, hogy a fölösleges dolgokhoz a peccenye is hozzátartozik.

A hamvazószerdával meginduló hetek igazán senkit sem aggasztanak, sőt a hívők bizonyos szeretettel is fogadják, tudatában annak, hogy ha a böjt ebben az időpontban csakugyan kedves az Ur előtt, akkor ugyancsak a kedvében járhatnak és érdemeket szerezhetnek. Hiszen ma úgy áll a dolog, hogy még a kivételes törvények segítségével sem lehetne általánosabb és szigorubb koplalásokat elrendelni, mint a rinyeket az élelmiszerüzorá megáráb és pedig a legteljesebb könyörtelességgel. A farsang végével minden fajta husnak hatalmas erővel rugott föl az ára s az egyiket-

**Ablakredőnyök önműködővel**

minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-cégnél.

má itat még drága pénzen sem lehet megszerezni. Az egyedüli élelmicik, amely a nemrégiben kialakult áron megmaradt, a hal, különösen pedig a ponty. Ennek kilóját a bójtót megelőző pénteken is 450 5 koronáért adták, de olyantorma kijelentések mellett, hogy azt is megdrágítják, különös figyelemmel a bójtra. Hogy így történik-e, hamarosan megvállik. De történjék bármiként is, csupán azt ismételtetjük, hogy az idén a hivatalos bójt mit sem jelent, mert az emberek hosszabb idő óta beletanultak e föl sem veszik.

## Uj megállapítás kell

### Kicsi a kenyéradag.

A háboru tizenkilenc hónapja alatt gyors tempóban fogyott és drágult meg minden. Hogy csak az élelmiszereknél maradjunk, — hihetetlen magas árra szokott a hus, zsir, szalonna, tej és miadaz, ami a mindennapi táplálkozáshoz szükséges. A kenyér is egyidőben rendkívül rossz minőségű volt, de aztán megjavult és mégis csak pótolta a többi megfogyott és szertelenül megdrágult élelmicikokot.

Bár a kenyérfogyasztás abban az arányban növekedett, amilyen arányban fogyott és drágult a többi élelmicik, mégis jutott annyi, ami által elkerülték a kenyérséget.

Most azonban a kenyérben is igen szűkre szabott adagok jutnak. Akinek nem jut husra, zsirra tejsz, tojásra, annak a napi 21 deka kenyér, ha egészséges étvágya van, nem elégséges. Hiszen sokat enni, vagy igen jóllakni nem muszáj, de miután sok étel-neműt a kenyérnek kell pótolnia, — még se él meg egy felnőtt ember hét napon át egy kiló kenyérliszttel.

A gazdag ember igen, mert nála nem a kenyér a féltel, de a szegény ember, a középsorus ember, a kisember inséget szenved. Ittunk pedig erről a kenyérkérdésről azért, hogy hátha az illetékes körök megtalálnák az orvoslását, bármi szerény mértékben is.

## A Klein-féle tarhonyagyár büntetése

### Az alispán alaposan mérskélté a tarhonyagyáros büntetését

Makó, március 8.

Még élénk emlékezetében van a makói közönségnek a rendőrség szigoru ítélkezése a Klein Mór féle tarhonyagyár ügyében.

A makói rendőrség Klein Mór tarhonyagyárost perbefogta, mert február elsején tul, a már bejelentett lisztkészletekből, a miniszteri rendelkezések dacára tarhonyát gyártott.

A rendőrségi eljárás vége igen

szigoru ítélet lett. Klein Mór tarhonyagyárost 30 napi elzárásra, 2000 kor. pénzbüntetésre és tarhonyakészletének elkobzására ítélte a rendőrség.

A tulszigoru ítélet felebbvezés folytán az alispán elé került, aki ma hozta meg másodfoku ítéletét ebben az ügyben.

Az alispáni ítélet lényegesen mérsékelte s az első ítélet szigorához képest csaknem megsemmisítette az ítéletet.

A 30 napi elzárást leszállította 100 koronára átváltoztatható 5 napi elzárásra s a 2000 kor. pénzbüntetést szintén 100 koronára mérsékelte.

A tarhonya elkobzására nézve meghagyta az alispán, a rendőrségnek az elkobzás kimondását kimondó ítéletet.

Az alispán indokolása igen világos s rövid. Igen bölcsen azt mondja az alispán, hogy ha a bejelentett lisztből a tarhonyagyáros tarhonyát gyártott is, ezáltal a lisztet nem vonta ki a közforgalomból — sőt így egész biztosan — mint tarhonya — közforgalomban marad Elmondja még az alispán indokolásában, hogy az ítélet tulszigoru s azt meg kellett változtatni már az ügyész felterjesztése folytán is, aki az ítéletet szintén szigorunak találta.

A tarhonyakészletek elkozását fenn kellett tartania az alispánnak, mert a miniszteri rendelkezések ezt egész világosan előírják.

Az í élet ellen még mindig felebbvezhet a tarhonyagyáros, a belügyminiszterhez 15 nap alatt.

Igy végződött az első tarhonyagyáros s most kíváncsian várja a makói közönség az Eckhardt féle pör elintézését, mely ezekután nem is lehet kétséges.

## Be kell szállítani a rekvirált tengerit

### A makói gazdák figyelmebe

Makó március 8.

A m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak rendelete értelmében a Hadi terményrészvénytársaság részére zár alá helyezett tengeri beszállítására ezidőszert már az összes felhívások a felek részére ki lettek küldve, ennek dacára a rendőrhatalóság azt tapasztalta, hogy az Assev. raktárhelyiségébe oly késedelmesen történnek a behordások, hogy a megrendelt vagonok üresen állanak, amiből folyólag tetemes felesleges kiadás merül fel.

Nehogy pedig a felek legyenek kötelezve ennek megtérítésére, ezután hivataak fel a tulajdonosok, hogy a felhívásban kitüntetett mennyiséget hiánytalanul azonnal szállítsák be, mert ellen esetben ellenük nemcsak a kihágási eljárás lesz meginditva, hanem saját költségükön lesz az beszállítva, mert ismételtlen tudomására kell hozni a közönségnek, hogy Makó városa által a miniszteriumnál kérelmezett beszállítás alóli felmentés teljesíthető nem volt.

Azon tanyai lakosok, akik az ut járhatatlansága miatt a szállí-

tásban most akadályozva vannak, oly módon iparkodjanak a fenti rendelkezésnek eleget tenni, hogy az összes tengerijük 2 hét leforgása alatt be legyen szállítva, mert a Makó városában letiltott összes tengeri mennyiségnek április hó 1 ig hiánytalanul el szállítva kell lenni.

Az ezidőig beszállított tengeri átadásánál az tapasztaltatott, hogy sokan a letiltott mennyiségnél kevesebbet vittek be, az ezek által visszahagyott mennyiséget amennyiben ezen felhívás után 8 nap alatt azt be nem szállítják, ugy a hatóság fogja azt beszállítani a tulajdonos kárára és költségére.

Amennyiben a zár alá helyezett tengeri mennyiséget a tulajdonos hiánytalanul be nem szállítja ugy 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, tehát tartsa mindenki kötelességének a rendelkezés rész pontos betartását.

## Ne bolygassuk a hősök távoli sírjait

### Tudnivalók az exhumálásokról

A honvédelmi miniszter körrendeletet adott ki, melyben kéri, hogy az elesett katonák exhumálását lehetőleg mellőzzék, mert a hazáért elesett hős ott nyu szik legméltóbban ahol küzdött.

Az exhumálás tehát lehetőség szerint korlátozandó s a jövőben csak kivételes esetekben fognak arra engedelmet adni. Az erre vonatkozó kérvényeket a polgári feleknek a tartózkodási helyükre nézve illetékes közigazgatási hatóságokhoz, katonáknak előjáró parancsnokságukhoz kell benyújtani.

A kérvénynek tartalmaznia kell a folyamodó nevét és lakhelyét, az elhalt nevét, rendfokozatát, csapatátstét a folyamodóhoz való rokoni viszonyát az elhalálozás nemét, helyét és idejét továbbá határozott megjelölést a sír jelenlegi és szándékba vett helyének annak a személynek nevét és lakóhelyét, akiknek a kiadás alkalmával az azonosság megállapítása céljából jelen kell lennie.

A félnek az engedély elnyerése után tett előterjesztésére az utóbb nevezett katonai parancsnokság (külföldiek részére a hadügyminiszterium) a hadrakelt sereg illetékes parancsnokságának meg-sürgönyözi azt az időpontot, melyben a folyamodó, vagy az azo nossági tanu a hulla kiadása és hazaszállítása céljából jelentkezni fog. Hullakiadás csak egyes sírokból történhetik. Ausztriában a kiűtéses hagymázban, himlőben, ázsiai kolerában vagy pestisben, Magyarországon az említett betegségek kivül még a vörhenyben és diphtériában elhaltak hulláinak kiadása is csak az elhalálozás után egy év mulva engedhető meg.

## Egy 14—15 éves szolid kis leány mindenesnek keresztetik Cim a kiadó hivatalban.

# NAPI HIREK

### Tájékoztató

Naptár. Március 9. Csütörtök. Róm. kath. és Protest. R. Franca. Görög-orosz február 25. Taráz. Nap kel 6 óra 27 perckor, nyug-szik 5 óra 14 perckor.

— Sebesült hősök jöttek Makóra. Ma délután 40 hős katoná érkezett Makóra. A hős katonák a déli haretéren sebesültek meg most Makóra hozták őket, hogy az itteni kórházakban nyerjenek gyógyulást. A sebesült hősöket a vonatonál várták s estére már szeretetteljes gondozás feleltette vállik a keszerves küzdalmakat s szenvedéseket.

— Termeljünk hüvelyes veteményeket. Az idén nagy gondot kell fordítanunk a hüvelyes veteményekre. Bab, borsó, zölden, szárazon egyaránt kitünő táplálék. Nagy előnyük, hogy már korán, aratás előtt, kerülhetnek piacra amikor minden fogytán lesz. Lehetőség már korán vessünk mindkét hüvelyesből és sokat. Városok és ezek közelében, főképp ahol sok sebesült katoná van, nagyon kapós lesz, mint főzelék. A babnak a háboru után nagy ára lesz, mert a hosszu ideig fegyverben álló katonaság részére sok kell, azonkivül a magas gabona és husarak miatt a városban is nagyobb lesz a hüvelyes vetemények fogyasztása. Kerítsen, burgonyaföldek szélén, kukorica között, területeken is sok babot termeljünk. Kapásnövények közül kukoricát és burgonyát legalább is annyit termeljünk, mint békés időben. Igyekezzünk sok korai burgonyával minél előbb a piacra jutni.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Orovec János 6 hónapos, Nagy Gy. Sándor 2 éves, Kusz Mária Erzsébet 2 éves korában.

— Tenge i ütközet. A legszebb s legizgatóbb moziképek tudvalegőleg azok, melyek a tengeren játszódnak le. Az örökszép tenger csodásan szép hullámzása gyönyörűen érvényesül a moziképeken. Hát még mily idigizgató, de e mellett gyönyörűségeen szép látvány egy tengeri ütközet, mikor a hajóériások borzasztó ágyui szórják a gyilkos tüzet egymásra. Egy ily csodásan szép ütközetet mutat ma be az Uránia. „Hajóágyuk tüzeben”, ez a cím már maga is sokat mond s bizonyára élvezetes s emlékezetes estéje marad a mai előadás a mozi közönségének.

— A F. M. K. E. háborus gyermekkertjei. Ma, amikor az egész országot áthatja annak a gondolata, hogy a háboru győzelmes befejezésének egyik főfeltétele, hogy az országnak megmunkáltassák a földje s biztosítsák mindannyiunk kenyere. Craus István Nyitramagye főispán kormánybiztosa, az egyesület elnökének kezdeményezésére életre való mozgalmat kezdeményez a „Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.” Mozgalmának az a vezető gondolata, hogy miután az ország férfi közönsége a haretéren teljesíti a kötelességét, az asszonyra hárul a föld megmunkálásának a kötelessége. Az asszony hazafias készséggel teljesíti is ezt a kötelességét, ha viszont a tár-

sadalom addig, amíg ő verejtékes munkáját végzi, gondoskodik a gyermekei felügyeletéről, hogy azok föl ne gyujtsák a házát s a pusztulás veszedelmébe ne esjenek a községet. A F. M. K. E. elnöksége mindjárt a kérgés megoldásának is megadja a kulcsát, amikor fölveti az eszmét, hogy a míg a családanyák mindnyájunk kenyeréért munkában állnak, azokban a községekben, ahol óvodák nincsenek, gyűjtsék össze a gyermekeket (például a május-tól-októberig szünetet tartó iskolákban) és tartásuk őket reggeltől-estig felügyelet alatt, a míg az anyjuk haza nem tér a munkából és át nem veheti ismét a gyermekeit. Az iskolát mindenestre ingyen engedi át erre az istenes célra az állam, a község vagy a felekezet. A felügyeletet szintén ingyenesen elvállalja a község intelligenciája fölvaltva vagy az iskolai szünetet élvező tanító vagy tanítónő, legrosszabb esetben pedig a község olóregedett és munkaképtelen lakossága. Az intelligencia a végezné a gyermekek szellemi és lelki vezetését, a község öreg és munkaképtelen lakossága pedig a gyermekek személyi (tisztasági stb.) gondozását. Előzetesen pedig szívesen ad a gyermekeknek az anyjuk vagy a hozzátartozók, vagy pedig a község melegsívű lakossága, amelyek bizonyára mindig lesz egy-egy kanálka levele vagy főzeléke a szegeyebb gyermekek számára. A F. M. K. E. elnöksége már meg is kereste a működési területéhez tartozó vármegyék egyházi és politikai hatóságait, a felvidéki püspököket, főispánokat és alispánokat, hogy hatóságik területén lehetőleg sürgősen szervezzék meg ezeket a háborús gyermekkereteket, amelyek a társadalom minden újabb megterhelése nélkül, megadják a családanyáknak a lehetőséget, hogy a harcúterén küzdő férfiak helyett családjaiknak és mindnyájunknak a megélhetés főfeltételeit megszerezhessek. A F. M. K. E. elnöksége megtiszteltetésnek venné, ha ezt a tervét a testvér közművelődési egyesületek s a működési területén kívül álló vármegyék egyházi és politikai hatóságai is megukérvá tennék.

## Miért nem jön rendes értesítés az orosz fogságból?

Hogyan írjunk foglyainknak?

Makó, március 8.

Az utóbbi időben sokan felhívták a figyelmünket arra, hogy az orosz fogságban élő hozzátartozóikról nem kapnak rendes értesítést. Sokan már rosszra magyarázzák a hallgatást, amire — mint annyiszor elmondtuk és annyiszor bebizonyosodott, — nem szabad következtetni. A feltűnő jelenségre vonatkozólag illetékes helyen érdeklődtünk és Földy János dr. miniszteri tanácsos, aki megalakulása óta vezeti Budapesten a Hadifoglyokat Gyámelítőt és Tudósítót Irodát, a következőket mondta:

— Ha hosszabb időn keresztül se érkezik értesítés, nem kell azért nyugtalanodni a hozzátartozók élete és egészsége miatt. A rossz postaközlekedésnek az orosz

Vöröskereszt szervezatlansága a legfőbb oka, igen sok levelet megsemmisítenek, mert az oroszok nagyon félnek, hogy az ottani viszonyokról értesítenek bennünket a foglyok és ezért a cenzorok azonnal félredobják azokat a lapokat, amelyekben kétes értelmű szavakat találnak.

— Hogy pedig az itthonról küldött levelek pontatlanul és hiányosan érkeznek meg rendeltetési helyükre, azt azzal magyarázom, hogy az oroszok gyakran változtatják foglyaik tartózkodási helyét. Az egyes foglyotabrok lakóit kicserélik, egyik helyről a másikra kísértetik, hogy így azt a látszatot keltsék, mintha megint újabb foglyoszállományok érkeznének.

— Könyveket, pénzt vagy eszméket most könnyebben lehet eljuttatni a fogságba, de a stockholmi konferenciának egyéb eredményéről eddig — sajnos, — nincs tudomásom. Ugylátszik, az orosz kormány nem fogadta el az értekezleten jegyzőkönyvbe foglalt megállapodásokat. A központi hatalmak és Oroszország kiküldöttei ugyanis csak kölcsönösen megállapodtak egyes kérdésekben, a végrehajtást azonban attól tették függővé, hogy a kormányok magukéva teszik-e a megállapodásokat? A tanácskozásokat december harmadikán, tehát három hónappal ezelőtt fejezték be és hogy eddig nem értesítettek bennünket az orosz kormány álláspontjáról, nem magyarázható másképpen, minthogy nem fogadták el a határozatokat. Pedig rendkívül ádóss lett volna a tervbe vett ellenőrző bizottságok létesítése, a higiénikus követelmények megvalósítása, amde megvert és éppen ezért elkeveredett ellenséggel állunk szemben, amely — úgy látszik — tehetetlen dühében a humanizmusról is megfeledkezik.

## A széttépett végrendelet

Stojanovics báró öngyilkossága

Makó, március 8.

A „Makói Független Ujság” közölte tegnap rövid jelentés után, hogy Stojanovics Iván báró, a temesvári kerület munkapárti képviselője lacunási kastélyában vadászfegyverével agyonlőtte magát. A mai budapesti lapok közlik, hogy a báró aki több mint két évtized óta boldog családi életet élt feleségével, szül. Nyáry Karola bárónővel, nagyfokú idegessége miatt lett öngyilkos, árvaságban hagyva öt kiskorú gyermekét. A negyvenkét éves báró öngyilkosságának azonban sokkal érdekesebb okai vannak, amelyekről ma ezeket telefonálva budapesti tudósítónk:

Stojanovics báró vasárnap este kilenc órakor még tisztartójával beszélt, majd visszavonult a szobájába, ahol vadászfegyverével agyonlőtte magát. Halálát vagyoni összeomlásán való elkeveredése okozta. Két évvel ezelőtt még jó módú ember volt. Kétezer holdas földbirtokot vásárolt, a vételárát a birtokra betábláztatta, a tranzak-

ción azonban végeredményben nem sikerült. Stojanovics báró abban bizakodott, hogy öröklőni fogja öreg nagynénje, van der Osten Leopoldine grófnő tíz milliónyi vagyonát. A grófnő úgy szerette, mintha édes fia volna. Mindig együtt voltak. Ő tisztelte a különö grófnő szépségeit, aki egyszer azt kívánta tőle, hogy építessen számára Lucanason egy kriptát. Stojanovics báró elkészítette a kriptá tervét. Az ezért járó költséget a grófnő kifizette, de nem fizette az építési költségeket, amelyek 200.000 koronára rугtak.

A báró anyagi viszonyai ekkor már különben sem voltak fényesek, a birtok hozadéklából a hitelezőket kielégíteni, úgy látszik, nem tudta, a kétszáz ezer koronás kriptáépítés ennél fogva igen terhes volt neki. Kérte is nagynénjét, hogy a nagy költséget térítse meg neki. Az öreg grófnő azonban vonakodott a pénzt visszatéríteni és azzal biztatta unokaöccsét, hogy végrendeletében ugyis ráhagyja tízmilliósi vagyonát.

Stojanovics báró azonban mind nagyobb anyagi zavarokba jutott. Ügyvédje tanácsára ekkor bepórolta nagynénjét a kriptaköltségekért. Amikor ezt a grófnő megtudta, roppantul fölhingerült s a végrendeletet, amelyben unokaöccsét csakugyan egyetlen örökösének nevezte meg, darabokra tépte.

Ezen még talán lehetett volna segíteni, a grófnőt unokaöccse talán kibékíthette volna, ha ezt egy szerencsétlen végzet meg nem akadályozza. A végrendelet megsemmisítését követő napon, 1913. november 6-án, a hetvenhárom éves grófnő, lehet, hogy a nagy lelki izgalmak következtében, Budapesten, a Bristol szállóban meghalt Osten grófnő haragjában új végrendeletet is készített az elsőnek megsemmisítése után és abban vagyonának jórésztét jótékony célokra, többi részét pedig távoli rokonokra, szinte idegen emberekre hagyta.

Stojanovics báró ezután egyre közelebb jutott az anyagi végromláshoz. Mindent megkísérelt, hogy a fenyegető esddel szemben felfizessen maradhasson. A Temesvári Bankkal, a budapesti pénzügyekkel egyezkedett, de közben 4-5 hónap eltelt, a vagyoni romlást már megakadályozni nem lehetett. Birtokára most hétfőn reggelre volt kitérve az árverés. Vasárnap követte el az öngyilkosságot. Egyik vidéki bank vezérigazgatójához levelet írt, amelyben panaszkodik, hogy anyagi viszonyai miatt, amelyek „családi paradicsomát” tönkre tették, olyfokú idegességben szenved, amit nem tud már elviselni. Fáj neki, hogy nélkülözniök kell majd gyönyörű gyermekeinek és feleségének. Nem tudná, ugymond elviselni, hogy egyenkint fosszák meg az árverésen családi szerzeményeitől.

A szerencsétlennek arról nem volt tudomása, hogy barátai észre akarták számára vásárolni az árverésen legalább butorait.

A szerencsétlen végű Stojanovics Iván bárónak van egy fivére. Stojanovics György báró, aki most a temesvári katonai parancsnokságnál polgári biztos.

## REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(1129)

116. fejezet.

A velencei balek.

Ime eljöttem hozzád. Utánad jöttem a gőzvasut szárnyán — most itt vagyok és el nem hagyalak többé.

Megint szenvedélyesen át akarta karolni Bertát, ez azonban elhárította őt magától.

— Misi harátom... Ugy látom, feleled, hogy én tisztességes leány vagyok. Tudod-e, hogy az én szobám küszöbét férfi még át nem lépte? Te vagy az első... és mit fog gondolni rólam a világ? Minek néznek majd engem ebben a szállodában?

Kezébe temette arcát és zokogni kezdett.

— Kompromitálva vagyok! mondd kétségbeesve. Végső jó hírnevemnek, melyet egész mostanáig megőriztem!

— De kérlek, Berta! akarta őt eszittítani Misi.

A leány azonban fölszökött s mint a furia, mutatott az ajtóra:

— Távozzál!

Misi szinte megkövülve bámult rá:

— De miért?

— Kompromitáltál, porba tiporad hírnevemet — a világ azt fogja hinni rólam, hogy beestelen nő vagyok! Oh, oh...

Megint görcsös zokogásba tört ki.

Folyt. köv.

## Makói Urania Színház

Csütörtökön, március 9 én este fél 9 órakor

## Hajóágyúk tüzében

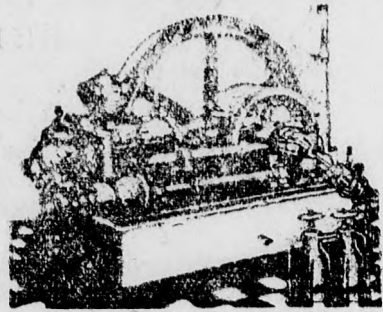
Tengerészdráma 3 felv.

## A kis rezidencia

Vigjáték 3 felvonásban.

Helyárok a rendezek.

Elismert legjobb motorok!



Világhírű eredeti „Körting”  
**Diesel motorok**

Szivőgáz

..: és benzínmotorok. ::

Csőplógarnitúrák benzín- és  
nyersolajkomobillal. Benzi-  
nes magánjárók.

Magtépő nitenség!

**Nyersolajmotorok**

karossírfelvezetékekkel.

Belléri Ignác és Társa mérnöki  
iroda

Budapest, V. Korbáry-utca 4. szám.

Bejárt árakban kérjen! Talánul árajánlatot!

Legmesszebbmenő jótállás!

Kedveső fizetési feltételek!

A fogak hófehérségét, tisztaságát csak úgy  
érhetjük el, ha állandóan használjuk a ki-  
próbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.**

A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és  
számtalan betegségét megszünteti Kudar-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő  
mulva elérhetjük, ha az IDEÁL-kézfinomítót használjuk.

Az arcon levő pattanásokat foltokat eltávolíthatjuk, ha  
okszerű kezelés mellett az IDEÁL-arckenőcsőt hasz-  
náljuk. Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatal-  
ságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet,

Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. Mindezen kitűnő készítmények törvényes  
védjeggyel vannak ellátva és

**KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszertárban  
szerezhetők be. — Telefonszám 68.

Egy  
**kisasszony**  
azonnal felvételik  
**IRITZ SAMUEL** özv.  
cégnél.

Egy ügyes  
**vincellér**  
kerestetik **IRITZ SA-**  
**MUEL** özv. cégnél.

**KIADÓ FÖLDEK.**  
közel a városhoz ga-  
bona és hagyma ter-  
melésre Iritz Miksánál

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

# MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság  
dacára könyvnyomdánkban min-  
dennemü nyomdai munkák a leg-  
pontosabban, tiszta, izléses kivi-  
telben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban

Nyomtatott Özv. Dr. Kiss Pálnénak a Makói „Független Ujság” villamoserőre berendezett gyorsajtóján, Makón.